

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фінансів та обліку

Андрій КІЗИМА

« 29 » 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 29 » 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

« 29 » 2025 р.



**РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
спеціальність – І10 Соціальна робота та консультування
освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»

Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік/іспит (семестр)
Денна	1	1	32	14	5	6	93	150	Іспит (1)
Заочна	1	1	8	4	-	-	138	150	Іспит (2)

29.08.2025

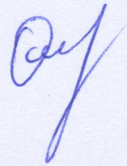
Тернопіль – 2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, спеціальності І10 Соціальна робота та консультування, затвердженої Вченою радою Західноукраїнського національного університету (протокол № 8 від 26.06.2025 р.).

Робочу програму склала професор кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, д-р екон. наук, професор Наталія СПАСІВ.

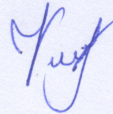
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Завідувач кафедри фінансових технологій
та банківського бізнесу,
д-р екон. наук, професор



Ольга КНЕЙСЛЕР

Гарант ОПІ,
к.е.н., доцент



Галина КУЛИНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

1. Опис дисципліни

Дисципліна – Страховий менеджмент	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення	Статус дисципліни: обов'язкова Мова викладання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – ІІО Соціальна робота та консультування	Рік підготовки: <i>денна форма</i> – 1; <i>заочна форма</i> – 1 Семестр: <i>денна форма</i> – 1; <i>заочна форма</i> – 1, 2
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»	Лекції: <i>денна форма</i> – 32 год.; <i>заочна форма</i> – 8 год. Практичні заняття: <i>денна форма</i> – 14 год.; <i>заочна форма</i> – 4 год.
Загальна кількість годин: <i>денна форма</i> – 150; <i>заочна форма</i> – 150	ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: <i>денна форма</i> – 93 год.; <i>заочна форма</i> – 138 год. Тренінг: <i>денна форма</i> – 6 год. Індивідуальна робота: <i>денна форма</i> – 5 год.
Тижневих годин: <i>денна форма</i> – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – іспит

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Страховий менеджмент»

2.1. Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.

2.2. Завдання вивчення дисципліни – засвоєння понятійного апарату теорії страхового менеджменту; засвоєння форм і методів страхової діяльності; вивчення засобів організації та розвитку страхової компанії й регулювання страхової діяльності; набуття практичних навичок планування та прийняття управлінських рішень при здійсненні страхування, перестрахування ті іншої діяльності страхових компаній; виявлення умов і

способів підвищення фінансової надійності страхової організації; ознайомлення із процедурою здійснення фінансового моніторингу операцій страховика.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Здатність працювати в команді.

Здатність розробляти і впроваджувати програми соціального захисту населення.

Вміння інформувати населення щодо форм, методів та засобів надання соціальної допомоги, пенсійного забезпечення та страхування.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Загальні та фахові компетентності, здобуті на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти та знання, сформовані у процесі підготовки до складання єдиного вступного іспиту та єдиного фахового вступного випробування, що охоплюють базові питання зі спеціальності.

2.5. Результати навчання.

Пояснювати та надавати обґрунтовані відповіді населенню щодо форм, методів та засобів надання соціальної допомоги, пенсійного забезпечення та страхування.

Визначати можливості конституційного та правового регулювання суспільних відносин, забезпечувати оптимальні моделі соціально-правового супроводу, орієнтовані на загальнолюдські цінності.

3. Програма навчальної дисципліни “Страховий менеджмент”

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТА СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту

Страхування як особливий вид підприємницької діяльності й перспективи його розвитку в Україні та світі. Суб'єкти страхового підприємництва (страхові організації, перестраховувальні компанії, страхові посередники). Зміст і структура страхового менеджменту та його функції. Роль страхового менеджменту. Нова парадигма менеджменту як перспектива розвитку страхового бізнесу. Страхова організація як основний суб'єкт страхового бізнесу й основа розбудови його менеджменту. Класифікація страхових організацій, їх організаційно-правові форми. Страховий ринок України: стан і перспективи розвитку.

Тема 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією

Соціально-економічна сутність категорії «потенціал організації». Склад, структура й оцінка наявного потенціалу страховика та ефективності його використання. Ресурсний потенціал та його оптимізація. Життєвий цикл страхової організації і його вплив на управлінські процеси. Поняття й принципи побудови структури управління страховою організацією. Вибір ефективної структури управління: аналітичний, проєктний, організаційний етапи. Методи управління трудовим потенціалом. Кадрове забезпечення страхових організацій. Підбір працівників, їх адаптація й підвищення кваліфікації. Сутнісна характеристика мотивації персоналу як функції страхового менеджменту. Загальні збори акціонерів – найвищий орган управління страховою організацією. Виконавчі органи управління страховою організацією. Дорадчі органи управління страховою компанією: рада директорів філій, рада директорів центрів страхових послуг, рада агентів. Ліга страхових організацій України та інші об'єднання страховиків. Їх роль в управлінні страховою справою.

Регулювання та нагляд за страховою діяльністю в Україні. Напрями вдосконалення впливу держави на розвиток страхового ринку України.

Тема 3. Планування у страховій діяльності

Стратегічний менеджмент: структура й зміст основних елементів та етапів у страхуванні. Визначення місії, цілей страховика й шляхів їх досягнення. Стратегія страхової організації як генеральна програма дій. Процес розробки стратегії: елементи стратегічного вибору, формування стратегічних цілей, використання методу «опрацювання сценарію майбутнього» організації, оцінка стратегічної ситуації. Необхідність і призначення бізнес-плану страховика. Структура бізнес-плану та характеристика його окремих розділів. Порядок опрацювання, розгляду й затвердження бізнес-плану. Шляхи вдосконалення змісту й технології опрацювання та реалізації бізнес-плану. Процес бюджетування в страховій організації. Особливості антикризового управління страховиком. Плани санації та реструктуризації компанії. Використання техніко-економічних та фінансових показників страхової компанії в системі контролінгу кризових явищ.

Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту

Комунікації в сучасній страховій організації: сутність, елементи й етапи комунікаційного процесу. Вимоги до організації інформації. Формування баз даних і управління їх використанням. Електронна база даних з автотранспортного страхування. Страхова статистика та бухгалтерський облік як інструменти управління. Особливості звітності страховиків. Шляхи вдосконалення інформаційної системи. Комерційна таємниця та способи її забезпечення в страхових організаціях.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ СТРАХОВИКА

Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі

Сутність і завдання страхового маркетингу. Маркетингова служба страховика, її функції та організація роботи. Зміст плану маркетингу та його спрямованість на удосконалення управління асортиментом і якістю страхових послуг, формування попиту на послуги і стимулювання продажу. Маркетингові дослідження в страхуванні: завдання, види та форми. Методи збору та аналізу інформації про споживачів страхових послуг та конкурентів. Оцінка інтенсивності конкуренції на ринку страхових послуг. Основні елементи державної політики регулювання конкуренції в сфері страхування. Розробка та просування нових видів страхових послуг. Управління рекламною діяльністю. Реалізація форм і методів public relations. Побудова ефективної системи продажу: канали розподілу та мотивація причетних до надання страхових послуг. Роль, значення та тенденції розвитку страхового посередництва в Україні. Страхові агенти, їх класифікація та основні функції. Страхові та перестрахові брокери: функції та організація діяльності. Нові форми страхового посередництва. Віртуальне страхове посередництво.

Тема 6. Управління відбором ризиків на страхування

Сутність ризик-менеджменту в контексті визначення потреби у страхуванні. Тарифікація. Побудова тарифікаційної системи. Страховий тариф як ціна за страхову послугу. Структура тарифу. Ідентифікація ризиків. Оцінка ризику. Визначення розміру та періоду страхового покриття. Розрахунок страхової премії. Контроль за ризиком. Урахування факторів територіальної та часової розкладки ризиків. Доцільність перестраховування ризиків.

Тема 7. Урегулювання страхових претензій

Служба врегулювання претензій: завдання та місце в страховій компанії. Процедура та етапи врегулювання страхових претензій. Дії сторін договору в разі настання страхового випадку. Порядок урегулювання збитків у різних видах страхування. Особливості виплат

страхових сум за договорами страхування життя. Оформлення регресних позовів до осіб, винних у скоєнні страхових випадків. Контрибуція в сфері страхування. Формування ефективної служби безпеки та механізм її взаємодії з іншими підрозділами страхової компанії.

Тема 8. Управління грошовими потоками страховика

Сутність грошових потоків та їх класифікація. Фактори, що зумовлюють особливості грошових потоків у страхових організаціях. Види грошових потоків: вхідний, внутрішній і вихідний. Модель грошових потоків страховика. Грошові потоки, що обслуговують операційну діяльність страховика. Організація управління процесом мобілізації доходів страховика. Менеджмент витрат страховика. Грошові надходження й витрати, зумовлені інвестиційною й фінансовою діяльністю страховика.

Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика

Поняття фінансової надійності та методи її забезпечення. Вплив тарифної політики страховика на фінансові результати. Роль перестраховувальних програм у збалансуванні страхового портфеля. Інвестиційна діяльність страховика, її напрямки. Управління інвестиційним портфелем та оцінка його ефективності. Оцінка структури активів та пасивів страховика. Структура дебіторської та кредиторської заборгованості. Показники фінансової стійкості (коефіцієнти): автономії (незалежності); фінансової стійкості; використання активів; використання власних коштів; співвідношення позикових та власних коштів; маневреності власних коштів; концентрації власного капіталу; показник заборгованості кредиторам. Фактори та елементи впливу на фінансову стійкість страховика. Платоспроможність страхових компаній, її значення. Необхідність законодавчо-нормативних вимог щодо забезпечення платоспроможності страховиків. Рівні регулятивного капіталу. Умови забезпечення платоспроможності страховиків. Особливості підходів до оцінки платоспроможності страховика.

Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях

Фінансовий моніторинг і його завдання у справі запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму. Система фінансового моніторингу: первинний (внутрішній) та державний (зовнішній) рівень. Страхові компанії, як суб'єкти первинного фінансового моніторингу. Завдання та обов'язки суб'єкту первинного фінансового моніторингу. Ідентифікація осіб, що здійснюють фінансові операції.

4. Структура залікового кредиту дисципліни “Страховий менеджмент”

Денна форма навчання

Теми	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Самост. робота	Тренінг	Інд. робота	Контр. заходи
<i>Змістовий модуль 1. Страховий менеджмент: теоретико-організаційні засади та система забезпечення</i>						
1. Сутність і значення страхового менеджменту	2	2	9	2	2	Поточне опитування
2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією	4		9			
3. Планування у страховій діяльності	4	2	9			

4.	Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту	2	2	9			
<i>Змістовий модуль 2. Фінансовий менеджмент страховика</i>							
5.	Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі	4	2	10	4	3	Поточне опитування
6.	Управління відбором ризиків на страхування	4	2	10			
7.	Урегулювання страхових претензій	2		9			
8.	Управління грошовими потоками страховика	4	2	9			
9.	Управління фінансовою надійністю страховика	4	2	10			
10.	Фінансовий моніторинг у страхових організаціях	2		9			
Разом		32	14	93	6	5	

Заочна форма навчання

Теми		Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Страховий менеджмент: теоретико-організаційні засади та система забезпечення				
1.	Сутність і значення страхового менеджменту	2	2	14
2	Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією			13
3.	Планування у страховій діяльності	2		14
4.	Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту			14
Змістовий модуль 2. Фінансовий менеджмент страховика				
5.	Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі	2	2	14
6.	Управління відбором ризиків на страхування			14
7.	Урегулювання страхових претензій			13
8.	Управління грошовими потоками страховика	2		14
9.	Управління фінансовою надійністю страховика			14
10.	Фінансовий моніторинг у страхових організаціях			14
Разом		8	4	138

5. Тематика практичних занять

Денна форма

Практичне заняття 1

Сутність і значення страхового менеджменту.

Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією

Мета проведення практичного заняття: з'ясувати сутність та значення страхового менеджменту, дослідити ресурсний потенціал та його структуру, з'ясувати функціональні особливості діяльності органів управління страховою організацією.

Питання для обговорення

1. Предмет і завдання дисципліни «Страховий менеджмент». Структура дисципліни та її взаємозв'язок з іншими дисциплінами.
2. Зміст і структура страхового менеджменту та його функції.
3. Страхова організація як основний суб'єкт страхового бізнесу й основа розбудови його менеджменту.
4. Умови залучення іноземних інвесторів до розвитку страхової індустрії в Україні. Вплив процесів глобалізації економіки на розвиток страхового ринку.
5. Управління процесом створення страхових організацій.
6. Якість управління в страхових організаціях як важлива умова їх розвитку й підвищення ефективності діяльності.
7. Соціально-економічна сутність потенціалу організації. Склад, структура й оцінка потенціалу страховика та ефективності його використання.
8. Поняття й принципи побудови структури управління страховою компанією. Вибір ефективної структури управління.
9. Об'єднання страховиків та їх роль в управлінні страховою справою.
10. Регулювання та нагляд за страховою діяльністю в Україні. Напрями вдосконалення впливу держави на розвиток страхового ринку України.

Практичне заняття 2

Планування у страховій діяльності

Мета проведення практичного заняття: дослідити особливості планування у страховій діяльності.

Питання для обговорення

1. Стратегічний менеджмент: структура й зміст основних елементів та етапів у страхуванні. Визначення місії, цілей страховика й шляхів їх досягнення.
2. Система планів розвитку страхової організації.
3. Стратегія страхової організації як генеральна програма дій.
4. Необхідність і призначення бізнес-плану страховика.
5. Процес бюджетування в страховій організації.
6. Особливості антикризового управління страховиком.

Практичне заняття 3

Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту

Мета проведення практичного заняття: дослідити особливості інформаційного забезпечення страхового менеджменту.

Питання для обговорення

1. Комунікації в сучасній страховій організації: сутність, елементи й етапи комунікаційного процесу.
2. Вимоги до організації інформації. Програмний комплекс страхової компанії.
3. Формування баз даних і управління їх використанням.
4. Страхова статистика та бухгалтерський облік як інструменти управління. Особливості звітності страховиків.

5. Шляхи вдосконалення інформаційної системи.
6. Публікація звітності на іншій інформації. Взаємовідносини страховиків із засобами масової інформації.

Практичне заняття 4

Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі

Мета проведення практичного заняття: дослідити особливості управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі.

Питання для обговорення

1. Сутність і завдання страхового маркетингу.
2. Маркетингова служба страховика, її функції та організація роботи.
3. Маркетингові дослідження в страхуванні: завдання, види та форми.
4. Розробка та просування нових видів страхових послуг.
5. Управління рекламною діяльністю. Підтримування зв'язків зі споживачами страхових послуг. Реалізація форм і методів public relations.
6. Роль, значення та тенденції розвитку страхового посередництва в Україні.

Практичне заняття 5

Управління відбором ризиків на страхування.

Урегулювання страхових претензій

Мета проведення практичного заняття з'ясувати особливості в управлінні відбором ризиків на страхування, розглянути особливості в урегулюванні страхових претензій.

Питання для обговорення

1. Сутність ризик-менеджменту в контексті визначення потреби в страхуванні. Поняття й класифікація ризиків.
2. Організація відбору ризиків на страхування. Управління даним бізнес-процесом із метою формування та забезпечення збалансованості страхового портфеля.
3. Тарифікація. Побудова тарифікаційної системи.
4. Андерайтинг як важливий бізнес-процес страховика. Складові й основні завдання андерайтингу.
5. Ідентифікація ризиків. Виявлення можливих ризиків та визначення причин їх настання.
6. Оцінка ризику. Методи кількісного і якісного аналізу внутрішніх та зовнішніх факторів, що формують причини й величину ризиків.
7. Визначення розміру та періоду страхового покриття. Розрахунок страхової премії.
8. Укладення страхових договорів та контроль за їх виконанням.
9. Служба врегулювання претензій: завдання та місце в страховій компанії. Процедура та етапи врегулювання страхових претензій.
10. Оформлення регресних позовів до осіб, винних у скоєнні страхових випадків. Контрибуція в сфері страхування.
11. Формування ефективної служби безпеки та механізм її взаємодії з іншими підрозділами страхової компанії.

Практичне заняття 6

Управління грошовими потоками страховика

Мета проведення практичного заняття: з'ясувати особливості управління грошовими потоками страховика.

Питання для обговорення

1. Сутність грошових потоків та їх класифікація. Фактори, що зумовлюють особливості грошових потоків у страхових організаціях.
2. Грошові потоки, що обслуговують операційну діяльність страховика.
3. Доходи від страхової діяльності.
4. Поняття та склад технічних резервів страховика. Особливості формування технічних резервів.

5. Менеджмент витрат страховика. Витрати страховика на здійснення страхової діяльності. Проблеми оптимізації витрат на ведення справи.
6. Грошові надходження й витрати, зумовлені інвестиційною й фінансовою діяльністю страховика.
7. Управління процесом розподілу прибутку. Особливості оподаткування прибутку страховиків.
8. Чистий прибуток, порядок його використання. Розподіл чистого прибутку. Вільні резерви страховика. Виплата дивідендів. Реінвестування.

Практичне заняття 7

Управління фінансовою надійністю страховика. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях

Мета проведення практичного заняття: з'ясувати особливості управління фінансовою надійністю страховика, розглянути систему фінансового моніторингу у страхових організаціях.

Питання для обговорення

1. Поняття фінансової надійності та методи її забезпечення.
2. Вплив тарифної політики страховика на фінансові результати.
3. Роль перестраховувальних програм у збалансуванні страхового портфеля.
4. Інвестиційна діяльність страховика, її напрямки. Інвестиційний ризик та дохідність, їх взаємозв'язок. Диверсифікація та ризик інвестиційного портфеля.
5. Покриття технічних резервів активами.
6. Платоспроможність страховика та умови її забезпечення.
7. Фактори та елементи впливу на фінансову стійкість страховика.
8. Фінансовий моніторинг і його завдання у справі запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму.
9. Система фінансового моніторингу: первинний (внутрішній) та державний (зовнішній) рівень.
10. Страхові компанії, як суб'єкти первинного фінансового моніторингу. Завдання та обов'язки суб'єкту первинного фінансового моніторингу.
11. Ідентифікація осіб, що здійснюють фінансові операції.
12. Порядок надання такої інформації. Фінансові операції страхової організації, які підлягають внутрішньому та зовнішньому фінансовому моніторингу.
13. Програма та правила проведення фінансового моніторингу. Типологія легалізації брудних коштів.

Заочна форма

Практичне заняття 1

Сутність і значення страхового менеджменту. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією. Планування у страховій діяльності.

Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту.

Мета проведення практичного заняття: з'ясувати сутність та значення страхового менеджменту, дослідити ресурсний потенціал та його структуру, з'ясувати функціональні особливості діяльності органів управління страховою організацією; дослідити особливості планування у страховій діяльності; дослідити особливості інформаційного забезпечення страхового менеджменту.

Питання для обговорення

1. Предмет і завдання дисципліни «Страховий менеджмент». Структура дисципліни та її взаємозв'язок з іншими дисциплінами.
2. Зміст і структура страхового менеджменту та його функції.
3. Страхова організація як основний суб'єкт страхового бізнесу й основа розбудови його менеджменту.

4. Управління процесом створення страхових організацій.
5. Соціально-економічна сутність потенціалу організації. Склад, структура й оцінка потенціалу страховика та ефективності його використання.
6. Поняття й принципи побудови структури управління страховою компанією. Вибір ефективної структури управління.
7. Об'єднання страховиків та їх роль в управлінні страховою справою.
8. Регулювання та нагляд за страховою діяльністю в Україні. Напрями вдосконалення впливу держави на розвиток страхового ринку України.
9. Стратегічний менеджмент: структура й зміст основних елементів та етапів у страхуванні. Визначення місії, цілей страховика й шляхів їх досягнення.
10. Система планів розвитку страхової організації.
11. Стратегія страхової організації як генеральна програма дій.
12. Необхідність і призначення бізнес-плану страховика.
13. Процес бюджетування в страховій організації.
14. Особливості антикризового управління страховиком.
15. Комунікації в сучасній страховій організації: сутність, елементи й етапи комунікаційного процесу.
16. Вимоги до організації інформації. Програмний комплекс страхової компанії.
17. Формування баз даних і управління їх використанням.
18. Страхова статистика та бухгалтерський облік як інструменти управління. Особливості звітності страховиків.
19. Шляхи вдосконалення інформаційної системи.
20. Публікація звітності на іншій інформації. Взаємовідносини страховиків із засобами масової інформації.

Практичне заняття 2

Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі. Управління відбором ризиків на страхування. Урегулювання страхових претензій. Управління грошовими потоками страховика. Управління фінансовою надійністю страховика.

Фінансовий моніторинг у страхових організаціях

Мета проведення практичного заняття з'ясувати особливості в управлінні маркетинговою діяльністю та відбором ризиків на страхування, розглянути особливості в урегулюванні страхових претензій; з'ясувати особливості управління грошовими потоками та фінансовою надійністю страховика; розглянути систему фінансового моніторингу у страхових організаціях.

Питання для обговорення

1. Сутність і завдання страхового маркетингу.
2. Маркетингова служба страховика, її функції та організація роботи.
3. Маркетингові дослідження в страхуванні: завдання, види та форми.
4. Розробка та просування нових видів страхових послуг.
5. Управління рекламною діяльністю. Підтримування зв'язків зі споживачами страхових послуг. Реалізація форм і методів public relations.
6. Роль, значення та тенденції розвитку страхового посередництва в Україні.
7. Сутність ризик-менеджменту в контексті визначення потреби в страхуванні. Поняття й класифікація ризиків.
8. Організація відбору ризиків на страхування. Управління даним бізнес-процесом із метою формування та забезпечення збалансованості страхового портфеля.
9. Андерайтинг як важливий бізнес-процес страховика. Складові й основні завдання андерайтингу.
10. Ідентифікація ризиків. Виявлення можливих ризиків та визначення причин їх настання.
11. Оцінка ризику. Методи кількісного і якісного аналізу внутрішніх та зовнішніх факторів, що формують причини й величину ризиків.

12. Укладення страхових договорів та контроль за їх виконанням.
13. Служба врегулювання претензій: завдання та місце в страховій компанії. Процедура та етапи врегулювання страхових претензій.
14. Сутність грошових потоків та їх класифікація. Фактори, що зумовлюють особливості грошових потоків у страхових організаціях.
15. Грошові потоки, що обслуговують операційну діяльність страховика.
16. Доходи від страхової діяльності.
17. Поняття та склад технічних резервів страховика. Особливості формування технічних резервів.
18. Менеджмент витрат страховика. Витрати страховика на здійснення страхової діяльності. Проблеми оптимізації витрат на ведення справи.
19. Грошові надходження й витрати, зумовлені інвестиційною й фінансовою діяльністю страховика.
20. Управління процесом розподілу прибутку. Особливості оподаткування прибутку страховиків.
21. Чистий прибуток, порядок його використання. Розподіл чистого прибутку. Вільні резерви страховика. Виплата дивідендів. Реінвестування.
22. Поняття фінансової надійності та методи її забезпечення.
23. Вплив тарифної політики страховика на фінансові результати.
24. Роль перестраховувальних програм у збалансуванні страхового портфеля.
25. Інвестиційна діяльність страховика, її напрямки. Інвестиційний ризик та дохідність, їх взаємозв'язок. Диверсифікація та ризик інвестиційного портфеля.
26. Покриття технічних резервів активами.
27. Платоспроможність страховика та умови її забезпечення.
28. Фактори та елементи впливу на фінансову стійкість страховика.
29. Система фінансового моніторингу: первинний (внутрішній) та державний (зовнішній) рівень.
30. Страхові компанії, як суб'єкти первинного фінансового моніторингу. Завдання та обов'язки суб'єкту первинного фінансового моніторингу.
31. Ідентифікація осіб, що здійснюють фінансові операції.
32. Порядок надання такої інформації. Фінансові операції страхової організації, які підлягають внутрішньому та зовнішньому фінансовому моніторингу.
33. Програма та правила проведення фінансового моніторингу. Типологія легалізації брудних коштів.

6. Тренінг з дисципліни

Мета тренінгу з дисципліни «Страховий менеджмент» – узагальнення, засвоєння та закріплення знань, отриманих на лекційних і практичних заняттях; формування у здобувачів вищої освіти критичного мислення для пропонування професійних рішень, цілісного бачення і вирішення проблем управління страховим бізнесом; розвиток вміння аргументувати та працювати в команді, лідерських й управлінських навичок.

Порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення здобувачів вищої освіти з темою тренінгового заняття.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі здобувачів вищої освіти, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах здобувачів вищої освіти з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Завдання для тренінгу

1. На прикладі окремої страхової компанії дати оцінку рівню організації та проведення страхового менеджменту всередині досліджуваної фінансової установи.

2. Дослідити проблеми у сфері страхового бізнесу в Україні, визначити фактори впливу та розробити шляхи їх вирішення.

Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу.

7. Самостійна робота

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Страховий менеджмент» здобувачі вищої освіти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні і поглибленні знань з питань управління страховим бізнесом.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Для виконання даного виду завдання кожен здобувач вищої освіти обирає з поданого нижче переліку три питання, по яких готує доповідь. Обрані питання не повинні повторюватись (вибір здійснюється так: питання №1 – з 1 по 44; питання № 2 – з 45 по 90; питання № 3 – з 91 по 100).

1. Страхове підприємництво в Україні: напрями його розвитку.
2. Страхове підприємництво як важливий чинник розвитку інвестиційного потенціалу країни.
3. Особливості створення та діяльності основних організаційно-правових форм страхового підприємництва в Україні.
4. Страхове підприємництво в Україні: стан, тенденції, перспективи.
5. Новітні тенденції розвитку вітчизняного страхового підприємництва.
6. Менеджмент у розвитку страхового підприємництва в Україні.
7. Принципи та форми організації світового страхового підприємництва.
8. Світові та вітчизняні тенденції у страховому підприємстві.
9. Особливості правового регулювання страхового підприємництва в Україні та країнах ЄС.
10. Правове регулювання страхової діяльності в Україні.
11. Напрями підвищення ефективності страхової діяльності вринковому середовищі.
12. Роль страхового менеджменту у діяльності страховиків.
13. Організація страхового менеджменту страхових компаній в умовах економічної нестабільності.
14. Застосування методів страхового менеджменту як інструменту ефективного управління компанією.
15. Резерви поліпшення якості страхового менеджменту страховика.
16. Мета, завдання та ключові напрямки страхового менеджменту.
17. Оцінка та шляхи покращення використання ресурсного потенціалу страховика.
18. Організація управління страховою компанією.
19. Проблемні питання діяльності страховиків в умовах глобалізації.
20. Управління грошовими потоками страховика.
21. Управління маркетинговою діяльністю страховика.
22. Управління ризиками страхової діяльності.
23. Управління ризиками від фінансової діяльності.

24. Управління ризиками від інвестиційної діяльності.
25. Управління перестраховальною діяльністю страховика.
26. Управління фінансовою діяльністю страховика.
27. Управління фінансовими ресурсами страхових компаній.
28. Маркетингова діяльність страховика та шляхи її активізації.
29. Перспективи залучення іноземних інвестицій у розвиток страхової інфраструктури в Україні.
30. Інвестиційний потенціал страховиків України та його місце і роль у економічних процесах країни.
31. Особливості управління страховими ризиками.
32. Напрями покращення складових ресурсного потенціалу страховика.
33. Оцінка потреби страхової організації у матеріальних і трудових ресурсах.
34. Методи оцінки вартості страхової організації.
35. Проблеми підготовки кадрів для страхового ринку України та шляхи їх вирішення.
36. Проблеми підготовки кадрів для страхового ринку України та державні механізми їх вирішення.
37. Механізм управління розвитком інтелектуального потенціалу страхової компанії.
38. Стан, проблеми та перспективи розвитку системи навчання персоналу страховика та підвищення його кваліфікації.
39. Методологічні аспекти ефективної системи мотивування персоналу страхової компанії.
40. Удосконалення та застосування методів управління персоналом страхової компанії.
41. Фінансове забезпечення розвитку страховика.
42. Достатність фінансового забезпечення страховика як умов виконання ним своїх зобов'язань.
43. Фінансове забезпечення як процес перманентного накопичення та цільового використання коштів для реалізації стратегії розвитку страховика.
44. Вплив інвестиційного потенціалу страхових компаній на розвиток економіки України.
45. Особливості формування капіталу страховиків різних організаційно-правових форм.
46. Фінансове бізнес-планування діяльності вітчизняної страхової компанії.
47. Методи та принципи стратегічного управління в страхових компаніях.
48. Фінансова стратегія як невідмінна передумова забезпечення фінансового розвитку страховика.
49. Формування конкурентної стратегії страховика на основі конкурентних переваг.
50. Стратегічний фінансовий аналіз як ключовий етап формування фінансової стратегії страхової компанії.
51. Стратегічне планування у страхових компаніях: сутність, необхідність, перспективи.
52. Напрями удосконалення сучасних технологій ведення страхового бізнесу.
53. Передумови розробки та використання стратегій страховика.
54. Напрями підвищення ефективності державного регулювання ринку страхових послуг в Україні.
55. Антикризове управління діяльністю страховика.
56. Управління ризиком втрати фінансової стійкості страхових організацій.
57. Теоретичні та практичні засади страхового маркетингу.

58. Страховий маркетинг у сфері сучасного страхового бізнесу.
59. Страховий маркетинг як метод управління діяльністю страхової компанії.
60. Захист прав споживачів страхових послуг як напрям державного регулювання.
61. Значення страхового маркетингу для підвищення конкурентоспроможності послуг страхових компаній України.
62. Інструменти формування конкурентних переваг страхового бізнесу.
63. Страховий маркетинг в управлінні конкурентоспроможністю страхової компанії.
64. Канали реалізації страхових послуг: проблеми формування структури, шляхи оптимізації потоків та організація системи управління.
65. Міжнародний досвід надання страхових послуг.
66. Стратегічне планування як один із інструментів страхового маркетингу.
67. Маркетингові дослідження страхового ринку України.
68. Розробка інноваційної моделі страхового продукту.
69. Маркетинговий підхід до удосконалення управління страховою діяльністю.
70. Стратегічні напрями розвитку страхового ринку України у посткризовий період.
71. Страхова діяльність як об'єкт дослідження маркетингу.
72. Особливості рекламної діяльності страховика в умовах української економіки.
73. Реклама у реалізації страхових послуг та особливості її здійснення.
74. Система реалізації страхових продуктів: модифікація усталених підходів.
75. Система продажів страхових продуктів як фактор управління вартістю страховика.
76. Проблеми й стратегії розвитку ринку страхових послуг у регіонах України.
77. Сучасний стан і розвиток системи продажів страхових продуктів вітчизняними страховиками.
78. Збалансована система інформаційно-аналітичного забезпечення страхового менеджменту.
79. Інформаційні ресурси як фактор забезпечення ефективності системи страхового менеджменту.
80. Страхові ризики: сутність, класифікація, правове регулювання.
81. Оцінювання фінансових ризиків страхових компаній.
82. Управління ризиками, прийнятими на страхування.
83. Процес управління фінансовими ризиками страхових компаній.
84. Оцінка платоспроможності страховиків на основі комплексного врахування ризиків.
85. Управління ризиками та оцінка фінансового стану страховика.
86. Андерайтинг у добровільному медичному страхуванні.
87. Управління портфелем договорів страхування життя.
88. Андерайтинг: сутність, види, функції, методики та підхід до управління.
89. Ризики діяльності страховиків і шляхи їх зменшення.
90. Проблеми страхового шахрайства в Україні та напрями протидії.
91. Протидія шахрайству у фінансовому секторі як один із способів зменшення обсягів тіньової економіки.
92. Світовий досвід протидії шахрайству на ринку страхових послуг.
93. Страхове шахрайство: економіко-правові аспекти, індикатори і шляхи боротьби.
94. Страхове шахрайство у сучасних умовах розвитку страхового ринку України.
95. Страхове шахрайство при здійсненні експортно-імпортних операцій.
96. Тарифна політика страхової компанії: принципи формулювання та реалізації.
97. Перестрахування як один з індикаторів фінансової безпеки ринку страхових

послуг.

98. Особливості перестрахування в умовах глобалізації.
99. Перестрахування та проблеми його розвитку в Україні.
100. Трансформація ринку перестрахування в умовах глобалізаційних процесів.

Завдання 2. Визначте основні позиції суб'єктів господарювання та населення щодо діяльності страхових компаній та тенденцій розвитку вітчизняного страхового ринку.

Дані зводяться до таблиці 1.

Таблиця 1

Основні стереотипи суб'єктів господарювання та населення, пов'язані з діяльністю страхових компаній в Україні

<i>Позитивні стереотипи</i>	<i>Негативні стереотипи</i>

Завдання 3. Опрацюйте та систематизуйте у формі таблиці 2 трактування вітчизняними та зарубіжними науковцями сутності базових понять зі страхового менеджменту (наприклад “Фінансова стійкість страховика”) (не менше п'яти визначень) та на основі цього запропонуйте власне, найбільш повне і точне.

Таблиця 2

<i>Джерело</i>	<i>Визначення</i>
	Фінансова стійкість страховика –

Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи. Максимальна кількість балів за завдання самостійної роботи становить 100 балів. Кожен здобувач вищої освіти повинен виконати три завдання з переліку винесених на самостійну роботу.

8. Методи навчання

У процесі навчання застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, тренінг, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, реферування, підготовка і презентація проєктів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульного контролю;
- оцінювання результатів самостійної роботи та тренінгу;
- наукова дискусія;

- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами вищої освіти, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Страховий менеджмент” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20 %	20 %	5 %	15 %	40 %
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за темами 1-10 на практичних заняттях 1-7	Модульна робота, яка охоплює теми 1-10. Теоретичні питання (2 теоретичні питання по 30 балів за кожне) – макс. 60 балів. Тести (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (одна задача) – макс. 20 балів	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається за виконання трьох завдань самостійної роботи	Структура екзаменаційного білета: 1) два теоретичні питання по 30 балів за кожне – макс. 60 балів; 2) задача – макс. 20 балів; 3) 10 тестів по 2 бали за тест – макс. 20 балів

Форми і критерії оцінювання

Поточне опитування під час заняття:

90-100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення, розв’язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання, досконало володіє навиками користування фінансовою звітністю страховика та її ґрунтового аналітичного опрацювання;

75-89 балів – здобувач вищої освіти правильно, у достатньо повному обсязі дає виклад навчального матеріалу, але при розкритті деяких питань не вистачає достатньої аргументації в поясненнях, допускаються несуттєві неточності та незначні помилки, розв’язує задачі,

вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колег, вміє користуватися фінансовою звітністю страховика;

65-74 бали – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування й аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60-64 бали – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно та поверхнево викладає його, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

35-59 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0-34 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час практичних занять.

Модульний контроль, екзамен:

– теоретичні питання: два теоретичні питання, за відповідь на кожне з яких здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 30 балів, що у підсумку максимально дає 60 балів:

21-30 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

11-20 балів – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності;

0-10 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, допускає суттєві неточності та помилки;

– тестові завдання: за правильну відповідь на кожен з тестів здобувач вищої освіти може отримати 2 бали, що в підсумку максимально дає 20 балів;

– задача, за розв'язання якої здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 20 балів:

15-20 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, самостійно і правильно розв'язує задачу й інтерпретує отримані результати;

6-14 балів – здобувач вищої освіти у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно виконує завдання, але допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання завдання;

1-5 балів – здобувач вищої освіти фрагментарно виконує ситуативне завдання, допускає суттєві неточності, недостатньо розкриває зміст завдання, що свідчить про низький рівень опанування навчального матеріалу.

Підсумкова оцінка за модульний контроль та екзамен визначається як сума балів за виконані завдання й оцінюється від 0 до 100 балів.

Тренінг:

90-100 балів – здобувач вищої освіти активно працює під час проведення тренінгу, вільно й аргументовано використовує навчальний матеріал для розкриття змісту завдань тренінгу, ґрунтовно аналізує аналітичні матеріали, демонструє творчий підхід до виконання завдань тренінгу;

75-89 балів – здобувач вищої освіти доволі активно працює під час проведення тренінгу, виконує завдання тренінгу лише з певною допомогою колег, достатньо ґрунтовно аналізує аналітичні матеріали, демонструє творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

60-74 бали – здобувач вищої освіти доволі пасивно працює під час проведення тренінгу, долучається до виконання лише окремих завдань тренінгу, в окремих моментах виявляючи творчий підхід до виконання окремих завдань тренінг, поверхнево аналізує аналітичні матеріали;

1-59 балів – здобувач вищої освіти демонструє небажання брати участь у виконанні завдань під час проведення тренінгу, долучається до розкриття їх змісту лише на вимогу колег чи викладача, не аналізує аналітичні матеріали.

Самостійна робота:

90-100 балів – зміст самостійної роботи розкритий у повній мірі та відповідає встановленим вимогам до оформлення результатів виконаних завдань, містить елементи самостійного дослідження, під час презентації результатів самостійної роботи здобувач вищої освіти демонструє високий рівень опанування навчального матеріалу, уміння аналізувати й узагальнювати теоретичний і практичний матеріал, творчо підійти до підготовки презентації;

75-89 балів – представлені результати самостійної роботи відповідають встановленим вимогам, зміст самостійної роботи загалом розкритий, але присутні несуттєві недопрацювання, не вистачає достатньої глибини дослідження проблем, здобувач презентує матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускається незначних помилок у формулюванні понять, розрахунках при аналізі фінансових показників, презентація роботи при цьому має незначні недоліки як за змістом, так і за оформленням;

60-74 бали – завдання самостійної роботи виконані на недостатньому рівні, логічно не завершені аналіз і оцінка стану об'єкту дослідження, наведені авторські пропозиції і рекомендації є загальними (без урахування особливостей об'єкту дослідження) і недостатньо обґрунтованими, здобувач припускається значних помилок у розрахунках, матеріал презентує фрагментарно, без логічної послідовності, відповіді на запитання нечіткі, презентація роботи при цьому має значні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

1-59 балів – зміст виконаного здобувачем вищої освіти завдання для самостійної роботи не розкрито, оформлення і презентація роботи не відповідає встановленим вимогам, відповіді на запитання відсутні, неточні або неповні, не наведені шляхи вирішення проблеми або вони не обґрунтовані та випадкові.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-10
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних	1-10

	технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox, Viber тощо).	
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-10
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Березька К., Кнейслер О., Спасів Н., Кулина Г. Інформаційна технологія прогнозування фінансових результатів страхових компаній. *Ukrainian Journal of Information Technology*. 2021. Vol. 3. No 2. P. 87–93. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/dec/26127/13087.pdf>
2. Борисюк О. В., Дацюк-Томчук М. Б. Страховий менеджмент в умовах воєнного стану в Україні: виклики та перспективи. *Modern Economics*. 2024. № 45. С. 12–18. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V45\(2024\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V45(2024)-02)
3. Власюк С. А. Страховий менеджмент в умовах глобалізаційних процесів в Україні. *Бізнес Інформ*. 2021. № 7. С. 207–212.
4. Гудзинська Л. Ю., Грипа В. А. Інвестиційна діяльність страхових компаній України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3842/3762>
5. Гузела І. Моделювання сценаріїв оподаткування результатів діяльності страховиків України. *Світ фінансів*. 2021. № 3 (68). С. 101–114. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44427/1/%D0%93%D0%A3%D0%97%D0%95%D0%9B%D0%90.PDF>
6. Доманчук А. І. Управління фінансами страхових компаній в контексті реалізації страхового інтересу : дис. ... доктора філософії у галузі управління та адміністрування : 072 / Міністерство освіти і науки України, Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир, 2023. 240 с. URL: https://ztu.edu.ua/site/files/1/docs/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0/%D0%90%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/%D0%A0%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8/2023/diss_Domanchuk.pdf
7. Дранус В., Дранус Л., Трушкіна Н. Інноваційні підходи до управління платоспроможністю страхових компаній в Україні. *Вісник Львівського національного університету природокористування. Серія Економіка АПК*. 2023. № 30. С. 151–156. URL: <https://visnyk.lnup.edu.ua/index.php/economics/article/view/190/172>
8. Другова В. Інноваційні підходи до страхового менеджменту в умовах цифрової трансформації. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 66. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-123>
9. Житар М. Тенденції розвитку страхового ринку України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-24>
10. Качула С., Лисяк Л., Ляшевський Я. Аналіз формування доходу і розподілу прибутку страхових компаній (на прикладі АК “Страхова група “ТАС”). *Агросвіт*. 2021. № 1–2. С. 12-19.
11. Клапків Ю. М., Свірський В. С. Проблеми функціонування ринку страхових послуг в умовах поширення COVID-19. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 2. С. 5–9. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2021.2.1>

12. Кнейслер О., Король С., Спасів Н. Прагматизм управління фінансовою стійкістю страхових компаній в Україні. *Світ фінансів*. 2022. Вип. 7 (72). С. 99–110. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1537/1545>
13. Кнейслер О., Спасів Н., Король С. Новелізаційні тенденції розвитку страхових компаній в Україні. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 2 (67). С. 106–117. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1440/1446>
14. Кнейслер О., Спасів Н., Гузела І. Концептуальні засади державного регулювання страхового ринку. *Світ фінансів*. 2023. Вип. 3 (76). С. 49–63. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1631/1641>
15. Куцик П. О., Сороківський В. М., Кузьма Х. В. Статистичні підходи до оцінювання величини фінансових ресурсів страхових компаній. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2022. № 66. С. 5–9. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1072/1014>
16. Опальчук Р. М. Страховий менеджмент : навч. посіб. Київ: ЦП «Компринт», 2023. 251 с.
17. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
18. Про затвердження Положення про вимоги до системи управління страховика : Постанова Правління НБУ від 27.12.2023 р. № 194. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0194500-23#top>
19. Про затвердження Положення про порядок формування страховиками технічних резервів : Постанова Правління НБУ від 29.12.2023 р. № 203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0203500-23#Text>
20. Про затвердження Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика : Постанова Правління НБУ від 29.12.2023 р. № 201. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0201500-23#Text>
21. Прокопчук О. Т. Інвестиційна складова менеджменту страхових організацій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 17. С. 25–32.
22. Сніщенко Р. Безпекові аспекти управління страховими компаніями України. *Трансформаційна економіка*. 2024. № 1 (06). С. 63-67. URL: <https://transformations.in.ua/index.php/journal/article/view/89/87>
23. Страховий менеджмент : підручник / [О. В. Кнейслер та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Кнейслер. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 321 с.
24. Al-Sabti A. A. W. H., Al-Tamimi S. A., Yasir M. H. The Role of Technical Reserves and Investments in Income Smoothing Operations: Empirical Evidence in Insurance Companies Operating in the Gulf Cooperation Council Countries. *Cuadernos de Economía*. 2024. Vol. 47, Issue 133. Pp. 185–194. URL: https://www.researchgate.net/publication/382220842_The_Role_of_Technical_Reserves_and_Investments_in_Income_Smoothing_Operations_Empirical_Evidence_in_Insurance_Companies_Operating_in_the_Gulf_Cooperation_Council_Countries
25. Desyatnyuk, O., Kneysler, O., Spasiv, N., & Huzela, I. (2024). The latest tools for optimizing the tax regulation of the insurance business. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 6(59), P. 213–222. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4539>
26. Firouzi M., Emamverdi Gh., Hamidian M. Determining the Financial Solvency Level of Insurance Companies by Insurance Branches. *Management Strategies and Engineering Sciences*. 2025. № 7 (4). Pp. 125-132. URL: https://www.researchgate.net/publication/391674674_Determining_the_Financial_Solvency_Level_of_Insurance_Companies_by_Insurance_Branches
27. Hersch K., Colaço J., Canaan M. 2024 global insurance outlook: insurers evolving to address changing operating environment and precipitate even greater societal impact. URL: <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/industry/financial-services/financial-services-industry-outlooks/insurance-industry-outlook.html>

28. Kizi T. M. S. Management of Financial Resources of Insurance Companies. *International journal on economics, finance and sustainable development*. 2023. Vol. 5, № 3. P. 77-80. URL: <https://journals.researchparks.org/index.php/IJEFSD/article/view/4149>
29. Kryvytska O., Kneysler O., Giuseppe T. Cirella, Spasiv N., Korol S., Novoseletska A. Insurance Companies and Territorial Positioning in Ukraine's Post-war Economic Development: A Comprehensive Historical Analysis, 2015–2019. *Contributions to Economics*. 2024. Part F2295. P. 121–136. URL: https://ideas.repec.org/h/spr/conchp/978-3-031-48735-4_8.html
30. Yin H. Innovations in Human Resource Management: Willingness and Ability of Long-Term Care Insurance. *Marketing and management of innovations*. 2021. № 2. C. 261–277.